

розміру можливих збитків чи ймовірності їх настання. Розмір ризику лишається не змінним, але відшкодування збитків, які мають місце при настанні несприятливої ситуації, перекладається на “покупця” ризику – страхову компанію. При цьому розмір ризику, який лягає на підприємство зменшується на передану страховій компанії частину ризику. Тому страхування можна віднести до заходів, що знижують рівень ризику підприємства (але не певної операції). Сучасний стан страхування в сільському господарстві можна визнати незадовільним. Обсяги страхування не значні, а укладені страхові угоди часто носять формальний характер і не надають реального страхового захисту.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Красноруцький О.О.

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОБНИЧИХ ОБ’ЄДНАНЬ КЛАСТЕРНОГО ТИПУ

Сагачко Ю.М., ст. викладач,

**Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

На сучасному етапі аграрної реформи в Україні особливе місце відводиться саме розв’язанню проблеми – організації розвитку конкурентоспроможного великотоварного агропромислового виробництва на інноваційній основі, що передбачає використання механізмів корпоратизації (в основу яких покладено відносини власності) та кластеризації (в основу яких покладено відносини спільної діяльності). Однак серед учених погляди на перспективу розвитку сільського господарства мають протилежні погляди.

Визначальним у високій конкурентоспроможності кластерних формувань є: з одного боку – використання конкурентних переваг територій, на яких концентрується те або інше виробництво (наявність та якість ресурсів, кваліфікація і вартість робочої сили, територіальне розміщення, природо-кліматичні умови); з іншого боку – посилення конкурентних переваг через налагодження прямих зв’язків між учасниками кластера (як формальних, так і неформальних), що формуються для спільної діяльності.

У цілому організація кластера передбачає проходження таких етапів, як визначення психологічної готовності виробників і потенційних учасників кластера до об’єднання і обґрунтування одержання синергетичного ефекту в кластері за рахунок наявності

ефекту масштабу об'єднаного виробництва за відокремлене. Ефективність кластеризації покажемо на прикладі кластера, який запропоновано розмістити у с. Олексіївка Краснокутського району. Спочатку проаналізуємо основні економічні показники підприємств-сателітів, до їхнього входження у кластер (табл. 1).

З даної таблиці видно, що діяльність підприємств-сателітів, а саме ПСП «Світанок» носить збитковий характер, і хоча діяльність двох інших підприємств прибуткова, даний рівень прибутку незначний. Так, якщо підприємство-лідер, яким має бути ПСП «Буран» буде поставляти їм органічні добрива, це дозволить їм підвищити урожайність сільськогосподарських культур, що вплине на валові збори і в кінцевому підсумку на рівень рентабельності.

Таблиця 1

Економічні показники виробництва продукції рослинництва підприємств-сателітів у 2009 році

Підприємства	Повна собівартість продукції, тис. грн	Виручка від реалізації, тис. грн	Прибуток (збиток), тис. грн	Рівень рентабельності (збитковості), %
ПСП «Світанок»	708,8	618,8	-90,1	-12,7
ПСП «Прогрес»	106	110,2	4,2	+3,9
ФГ «Орхідея»	580,3	685,8	105,5	+18,2

ПСП «Світанок» значних збитків одержало при вирощуванні цукрового буряку, отже для прикладу розрахуємо вплив внесення добрив під цукровий буряк, який вирощується після озимої пшениці, її попередником є чистий пар. Під пар було внесено 30 т/га гною, а безпосередньо під цукровий буряк застосовані мінеральні добрива в основне та рядкове внесення (табл. 2).

Таблиця 2

Економічна ефективність застосування добрив при вирощуванні цукрових буряків в 2009 р.

Показник	Варіанти технологій на внесення добрив		Відхилення, +; -
	існуюча	рекомендована	
Органічні добрива, ц	-	300	+300
Мінеральні добрива (нітрамофоска N ₁₅ P ₁₅ K ₁₅). ц	4,0	6,0	+2,0
Вартість добрив, грн./од:			

- органічні	-	32,5	+32,5
- мінеральні	350	350	-
Урожайність, ц/га	212	326	+114
Витрати на внесення добрив, грн/га	26,53	34,7	+8,11
Разом витрат на добрива та їх внесення, грн	1426,5	11884,7	+10458,2
Вартість додаткової продукції, грн	-	22800	+22800
Прибуток від виробництва реалізованої додаткової продукції, грн	-	10915,3	+10915,3
Рівень рентабельності, %	-	91,8	+91,8

Аналіз даної таблиці показав, що приріст урожаю цукрового буряку від використання мінеральних і органічних добрив дорівнює 114 ц. Під попередник було внесено 30 т/га гною. Окупність 1 т гною складає 40% в перший рік, на другий рік 35%.

Отже, підсумовуючи можна сказати, що на 1 грн витрат на використання добрив під цукровий буряк можна отримати додатково 0,92 грн., що дозволить підприємству, при умові застосування органічних і мінеральних добрив вести прибуткову діяльність. Разом з цим підприємства-сателіти будуть поставляти підприємству-лідеру недостаючу йому продукцію за договірними цінами, що дозволить їм постійно реалізовувати свою продукцію і одержувати прибутки.

АДАПТАЦІЯ РИНКУ МОЛОКА УКРАЇНИ ДО ВИМОГ, ЯКІ ІСНУЮТЬ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

**Сировицька І.І., студент,
Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка**

Молочна галузь є однією з пріоритетних у харчовій промисловості України, про що говорить те, що серед 37,6% продукції тваринництва, виробництво молока становить 12%. Вхід України до СОТ і наміри інтегруватись з ЄС потребує чіткого впровадження законів ринкової економіки в агропромислому виробництві і, зокрема, в системі реалізації молока та молокопродукції за рахунок адаптації товаровиробників до міжнародних вимог та вимог